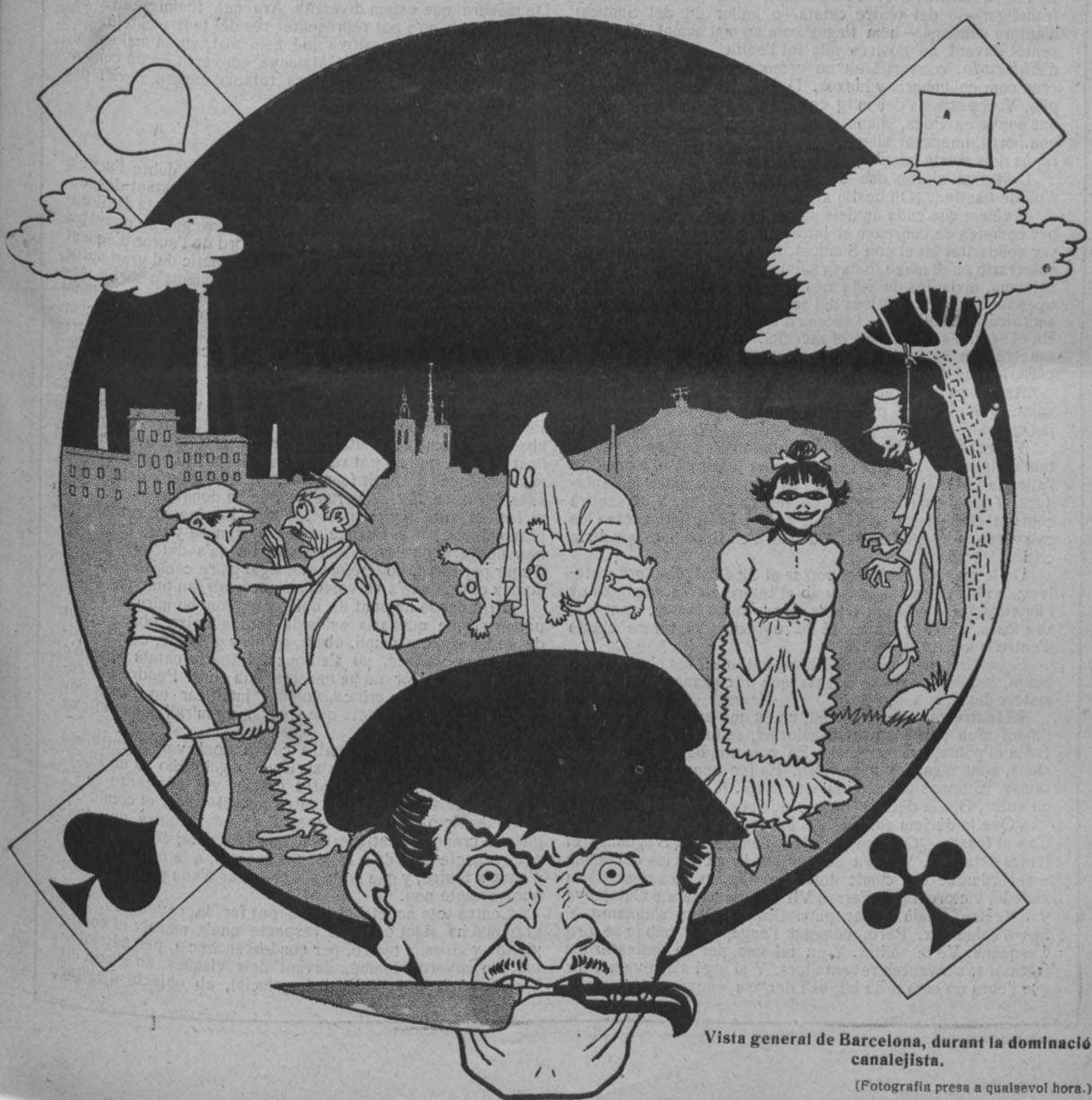
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 15 DE MARS DE 1912

NÚM. 1733 — ANY XXXIV

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims — Atrassats: 20

Vista general de Barcelona, durant la dominació canalejista.

(Fotografia presa a qualsevol hora.)

EL TEATRE CATALA

MORT Y TRANSFIGURACIÓ

Llegint l'article que en Pous y Pagès ens ha dedicat, en *El Poble Català,* sobre'l naixement, vida, vituperis, mort y transfiguració del teatre català—o millor dit del Sindicat d'autors catalans,—hem tingut com un mal somni. S'ha presentat davant de nostres ulls tot l'edifici, de pots y bancs, d'*Eldorado,* convertit en un cementiri. Llotgetes y setis eren com columbaris y ninxos. Dalt de l'escena un immens piló. Y el passadís del mitg com un passeig de xiprers, per ont anava en Pous, amunt y avall, com un Radamanto, ab una porra, imposant silenci, perquè no's despertés el sagrat repòs dels morts jaient en les tombes.

Dalt d'un xiprer una òliva feia el *rat;* ben empapada d'oli de llàntia... ¡Oh bestia xucladora!

Y vèiem que cada un dels autors catalans, tots gloriosos, per comptes de conreuar el jardí de la vida, tenia obligació, per solidaritat ab el nou Sindicat, de preparar un mort pera enterrarlo en el ninxo, baix la salvaguarda d'en Pous. Y cada setmana, així fos la filla més preuada de les seves entranyes, la flor més gloriosa del seu verger, tenia un d'ells de sacrificarla en el piló de l'escena d'*Eldorado.* Viuria sis dies. En el septim se compliria el sacrifici. Y el fruit preuat seria enterrat en la freda fossa, esperant la resurrecció de la carn, la transfiguració del teatre català.

Anem ara enterrant, enterrant obres. Y ab un silenci absolut. Que ningú el pertorbi. Fins que soni la trompeta del judici final.

Y aleshores potser trobarem que molts cossos morts no tenen els òssos al seu lloc; an aquet li faltarà el tormell, a l'altre la tibia, al de més enllà l'òs bertran, a molts la dentadura. Y serà com el somni de les calaveres. Y se sentirà com un cloquejar d'òssos que farà fredat, fugint totes les calaveres, perseguides per l'ànima d'en Rosega-sebes de la crítica.

De la manera que's vol portar el Sindicat d'autors catalans ab els autors catalans y ab el teatre català, aqueixa es l'impressió que se'n pot treure. Un immens fossar, aont s'hi tira carn morta y d'aont té de ressucitar el teatre català d'entre'ls morts.

Siguin bones, genials, dolentes, mitjanes, les obres, totes tenen, seguint els procediments que recomana en Pous, el mateix destí.

El teatre català, segons ell, no es una expressió del sentiment d'un poble que's transforma, se fa art, s'encarna y torna al poble, més embellit. Es com una barraca d'exhibicions, aont s'estableix un torn. Es fer una quadrícula del temps. El temps passa com una cinta. A cada caseta hi ha un autor. Diu la dècima, bona o dolenta. Y se'n và.

¿Que la dècima agrada? No importa. També desapareix. Cap al fossar. ¿Que no agrada? Tant se val. S'aguanta el temps establert. Y, pera acallar les impaciencies del public —recordantse del comic dolent que, quan menassava una xiulada, victorejava a Ferran VII,—se victoreja a Catalunya y al teatre català. Y per patriotisme tothom s'aguanta. Y fins s'aplaudeix. Però, conegut l'engany, el public se gira d'esquena. Ve la solitut. Y en tal cas, per no confessar els fracassos, s'inventen reventadors. Y si algú s'atreveix a dir que l'obra no està prou bé, se'l declara enemic de la patria. Y així l'obra aguanta el seu temps, fins que se la sacrifica y se'n và de cap al fossar. A esperar també, entre les bones, el dia de la resurrecció de la carn o del teatre català.

Bones o dolentes, totes s'hi capbussen. Per alguna cosa se'n diu, d'un fossar, el camp de l'igualtat.

***

Deia, fa pocs dies, un dels més significats dramaturgs, que la situació dels autors dramatics catalans, ab això del Sindicat, es molt divertida. Abans, quan no teniem teatre català, ni subvencions, ni regeneradors, ni empleats ab sòu, ni comitès, tenint que passar les trifulgues ab empresaris ferrenys, malcarats, alguna que altra vegada encara's feia, *cuando cœlis*, aqueixa o l'altra comedia de repertori. Per solidaritat d'autors les varen retirar d'un empresari. Y el Sindicat també les retira, per això dels torns setmanals. De manera que estem divertits. Ara que tenim teatre català, es quan no's pot representar res del teatre català.

Per això diem nosaltres que hem vist, en un mal somni, el teatre de la plassa de Catalunya convertit en un cementiri. Tot ha sigut enterrat. Y ara tothom espera, pera'l dia del judici final, la resurrecció.

***

Un esperit de botigueta ha inspirat sens dubte l'article que publica en Pous an *El Poble Català,* contestant despectivament, prenent candela com si fos confrare, a la desfloració virginal de *Flors de Cingle,* que aparegué an aquestes planes el passat divendres. El desacord de l'autor d'aquest article, ab les perfeccions del poema dramatic del gran autor d'*Els Vells* y un corolari que com epifonema'n sortia, sobre'ls procediments empleats pels mangonejadors del Sindicat d'Autors Catalans, ha sigut pres com una indignitat, com un avalot, com un atentat, com una profanació contra l'art purissim de la nostra terra, com una acció vergonyosa de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, que s'ha atrevit a acullir un tan greu sacrilegi.

El teatre català, sens dubte, segons vol presentar en Pous, pera subsistir té necessitat d'un silenci absolut o d'un absolut acatament. Trista cosa es presentarlo així, tan delicat y feble, que no pot resistir la més petita alenada; com si ara nasqués desnarit (sense recordarse ningú dels fruits sans, grossos, forts, vermells, que ha donat al món). Com si fos un mira'm y no'm toquis, una joguina, un retaule de putxinel-lis de fira. Perquè si per la primera y ben isolada y ben lleugera observació que s'hi fa, ja's diu que tot té d'anar per terra, no creiem que sigui gaire consistent y fort aqueix castell que's va volguer aixecar ab tan punyent dalit.

Mirat desde un punt de botigueta, com ho mira en Pous, potser sí que quedaria esblaída tota aqueixa obra. Mirat desde un aspecte ampli, obert, noble y generós, com ho volem mirar nosaltres, no s'enfonza el teatre català perquè's digui que un autor no ha encertat una obra. Pendre per reventada una pobra crítica, volguer justificar un fracas per una crònica, es lo mateix que trencar un mirall quan reflexa un rostre deformat.

No; no es contra el teatre català aont van dirigits els nostres trets, encara que així li convingui dirho an en Pous. Van contra qui ab el teatre català vol aferrarse pera gaudirse dels seus fruits; contra qui vol imitar el comic dolent que victoreja quan pressent xiulada; contra qui, volguentlo crear, el teatre català, sols l'enfonza; contra qui tan poc respecte guarda a la magna creació, a la noble tradició d'aqueix teatre, y que ara's vol esborrar d'una plomada pera obrir compte nou.

Contra tots aquets sí que's pot fer la reventada. Y el gran mal ha sigut que, pel respecte que's mereix el nostre gloriós y altissim teatre, per condescendencia, per patriotisme, per covardia també, davant dels visques no s'hagi dit lo que's tenia que dir de bon principi, ab objecte d'evitar

que'l teatre català's convertís en una botigueta, desde ont els que hi cobren sòu vinguessin a insultar a tots quants no s'amotllen an els seus proposits.

Y d'aquí el parlar, els mercaders, de mercaders indignes; els envejosos, d'envejosos; els pescadors de sòus, dels conreuadors de la traduccioneta, que renta unes miserables pessetes; els pesca-gangues, de negociants que's creuen que reventant el Sindicat se vènen uns quants exemplars més del periodic.

Tot això s'engega sense tò ni solta.

Y es com si en el fossar hi nasquessin les flors dolentes.

***

El teatre d'un poble neix de l'entranya d'un poble. Es l'artista que'l crea, que'l forma, que l'escriu, sentint les palpitacions de les multituts o sentint el batec de les ànimes solitaries. Es el moment de la ciutat. Es tot el geni de la rassa el que hi pot reviure en un teatre. Ab aquesta alenada s'arrastren els pobles; se forma el public, que es lo que constitueix el teatre. Aixís ho feren, desde en Pitarra (que va esser un moment de Catalunya, tota una època), an en Guimerà, an en Rusiñol, a l'Iglesias, ab les seves grans obres, que sapigueren escriure y crear, sense necessitat de Sindicats ni de quadrícules.

L'Ibsen no'n tenia de Sindicat, ni de teatre. Y a la seva vèu se va aixecar un temple.

ROMÀ JORI

DEGENERACIÓ

¿No saben lo que passa?

Doncs passa que, mentres la gent se distreu parlant de la capseta plena d'òssos que l'altre dia va trobarse en el pis de la *secuestradora*, la nostra rassa degenera a corre-cuita y la joventut, esperansa de la patria, està fent el més lamentable y ridícul dels papers.

Segons la nova llei del servei militar obligatori, pera que un jove pugui ser declarat util, necessita pesar, lo menos, quarantavuit kilos.

La tarifa, com se veu, es molt enraonada. Quarantavuit kilos... ¿Quin es el jo ve que a vint anys, per poc que mengi, que begui y que camini, no'ls pesa?

¡Quin!... Pregúntinho a la Comissió revisora dels quintos de Barcelona y'ls ho dirà.

La meitat dels minyons que aquest any han sigut sortejats en els dèu districtes en que la capital està dividida, no fa el pes. Entre els joves del districte tercer la proporció dels inutils per aquet concepte es tan espantosa que arriben al vuitanta per cent els que no pesen els quarantavuit kilos exigits per la llei com a mínimum.

¿No n'hi ha pera desesperarse y per tirar al foc el barret o la gorra, o lo que cadascú porti al damunt de la clepsa?

***

Y doncs ¿de què serveix la tan ponderada educació física? ¿Aont es l'eficacia d'aquet nuvol de sports que ha caigut sobre els minyons de Barcelona y que sembla haver convertit la nostra ciutat en un immens temple, exclusivament consagrat al culte de la Forsa, de l'Agilitat y de la Destresa?

Interroguin als nostres joves y veuran lo que'ls diuen. L'un juga al foot-ball, l'altre và en bicicleta, l'altre's dedica a la pilota. El que no es d'un club de regates, perteneix a una associació atlètica; el que no fa gimnàstica, tira el floret o practica assiduament el jiu-jitsu...

Y a pesar d'això, ja ho hem vist, la majoria dels joves de l'actual reemplas són inutils pera'l servei, perquè no pesen la miseria de 48 kilos que la llei els demana.

¿Còm s'explica aquet fenomen?

***

Si el dir la veritat no fes reaccionari, jo insinuaria la sospita de que potser tot això succeeix perquè a Barcelona li passa lo que an aquells diposits que vessen, que per més aigua que hi vagi, mai poden arribar a omplirse.

Cert es que en la nostra ciutat hi ha moltes sales de gimnàstica, molts camps de sport, molts clubs de natació, molts frontons y moltes academies d'esgrima; però també es cert que per cada academia d'esgrima hi ha dèu *music-halls;* per cada camp de sport, vint repugnants tuguris, y per cada sala de gimnástica, quaranta cafès servits *por elegantes camareras.*

¿Què hi fa que en aquet diposit de vida que se'n diu pubertat hi vagin, en impetuosa corrent, forses y energies?... El diposit vessa, y a lo millor apareix vuid.

Y, es clar, quan els joves entren a la quinta, la llei els posa a la balansa y troba que encara no fan 48 kilos.

***

Y, cal anarhi molt en compte ab això del volum humà. Perquè, el nostre cos, fins venut al pes, encara que poc, pot valdre alguna cosa.

Un sabi quimic

COMENTARIS

—Tant mal que diuen de la guerra, y, mira, al fill d'en Gatuelles el varen fer sargento.
—Y al de l'Esteve el varen decapitâ, que encara es més.

ha analisat qualitativa y quantitativament el cos d'un home de 75 kilos y, separant els seus elements cotisables en el mercat, hi ha trobat en ell fosfor, grassa, cals, albumina, ferro, sucre, magnesia y sofre.

¿En quines proporcions?

—La grassa d'un cos humà que pesi 75 kilos—diu el químic aludit—es lo que representa el major valor. Ab el ferro que conté no's pot fer més que un clau de tamany mitjanet. De sucre n'hi ha molt poc; de sal, cosa de mitja lliura; la cals tot just arribaria pera emblanquinar un petit rebost; ab el fosfor podrien fabricarse 2.200 mistos; de magnesia n'hi ha la precisa pera arreglar una purga, y en quant a l'albumina, escassament bastaria pera fer unes quantes dotzenes d'ous.

Tot això—acaba dient el sabi—no val més que 37 pessetes y mitja.

***

Ara treguin comptes.

Si un home fort que pesa 75 kilos no val més que 37 pessetes y mitja, ¿quant valdria, intrínsicament, cada un de aquets sers migrats que no arriben a pesarne 48?...

Vint o vintidugues pessetes, y gracies.

Y encara, ¡si això fos tot!

Lo pitjor es que ni sisquera podem consolarnos ab la reflexió optimista de que, si la materia resulta pobra, l'esperit, en cambi, es de qualitat extra...

¡Qui sab si alguns dels joves que no fan el pes, considerats moralment, ni aquestes vint pessetes valen!...

A. MARCH

Els esposos Duncan

El senyor y la senyora Duncan, marit y muller, se fan més cèlebres cada dia. Ella, la Isadora Duncan, té, com a dansaire, fama mondial. Ell està en la situació, una mica trista, d'esser, no ell mateix, sinó el marit de la senyora Duncan. Però l'home fa els possibles pera sortir d'aquesta situació y treballa pera conquerir nom propi y gloria propia.

Ara acaba de donar una originalíssima y interessantíssima conferencia, al «Châtelet» de París, sobre la música tradicional. Es sabut—y si algú no ho sab ara li diem—que'l senyor Duncan, com la seva muller, va vestit a la manera dels antics; indumentaria que, a l'esser exhibida valentment pels carrers de la capital francesa, ha produit alguns escandols, al nostre entendre immotivats.

En la seva conferencia ha fet el senyor Duncan l'elogi de les senzilles velles cansons del poble. Segons el conferenciant, ont més abunden aquestes cansons es entre els pell-roges. Ab aquet motiu, alabà an aquells fins als nuvols. Vegis lo que n'ha dit:

«Són uns homes més bells que'ls déus. Tan hermosos són, que vosaltres, els qui m'escolteu, compendrieu, vejentlos, que es desesperant trobar després gent feta com vosaltres y com jo.»

Un detall curiosíssim explicà el senyor Duncan. Diu que'ls cavalls dels pell-roges no galopen mai: ¡dansen! Y els seus amos els canten cansons. Tot això es harmonia...

Ja que tots estem d'acord en que no's pot viure en aquet país, ¿anemnosen, amics, a la terra dels pell-roges, ont els cavalls dansen harmònicament?

WIFRED

Naufragi gloriós

Se deia Camós, però, com es costum entre'ls catalans que canten òperes, enrevirà les síllabes del seu nom. El resultat fou Mosca, un mal resultat; mes, cambiant una lletra tinguerem Moska, y així ja prenia un aire polac, que es l'aire més engrescador pera'ls cantants d'avui dia.

L'historia d'en Moska era la vulgar y repetida historia del jove pobre que cau soldat y que troba un mestre que li descobreix la vèu y un generós que paga el mestre. Això es per demés senzill, car està probat que pera un home de pulmons mai manca un mestre de cant y pera un mestre de cant un amic ab diners que li pagui les mesades. No obstant, pera'ls conciutadans d'en Moska, justament enorgullits de les glories patries, la cosa no s'havia pas realisat sense un cop de mà de la Providencia.

L'anunci sol de la vinguda d'en Moska va commoure a les pedres.

En Moska, a qui tots recordaven vulgarot, ab cert aspecte de mosso de cafè, arribà tot un altre. Barret tou, grenyat; paltó color d'avellana, com el barret; agulla de corbata y anell ab un gros brillant, de tenor, y bigotet y galtes rosades, també de tenor. Un tenor fort, de bona estampa, un tenor d'Otelos, Samsons y Vascos de Gama. Malgrat el bell pervindre que li somreia, ell no's mostrà pas displicent ab ningú. Repartia abrassades, estretes de mà y saluds correctissims, profusament, entre'ls vells amics y coneguts.

Els mateixos cantants de la companyia se li mostraven deferents y carinyosos. Les tiples, sopranos y *mezzo*-sopranos, li somreien bellament, com al suau benjamí de la germandat. Testimoniaven això els habituals concorrents als ensaigs de les tardes: un carter filarmonic, un mestre de capella que no podia assistir a les funcions y's consolava com podia, el music major de regiment, uns quants desvagats y dos o tres oficials de la guarnició que anaven allí a assetjar partiquines pels recons foscos del prosceni.

En Moska debutà ab *Aida*. Ni una sola localitat restà pera vendre. Els que no havien trobat entrades paraven l'orella pels junts de les portes.

A dins, la sala presentava un aspecte solemnial. Els *palcos* eren rublerts de belles damiseles, el tendre cor de les quals palpitava misteriosament, contorbat per l'aspecte viril d'aquell jove Radamés, de pell bruna, que marxava a la guerra entre la fervent pregaria del poble egipci.

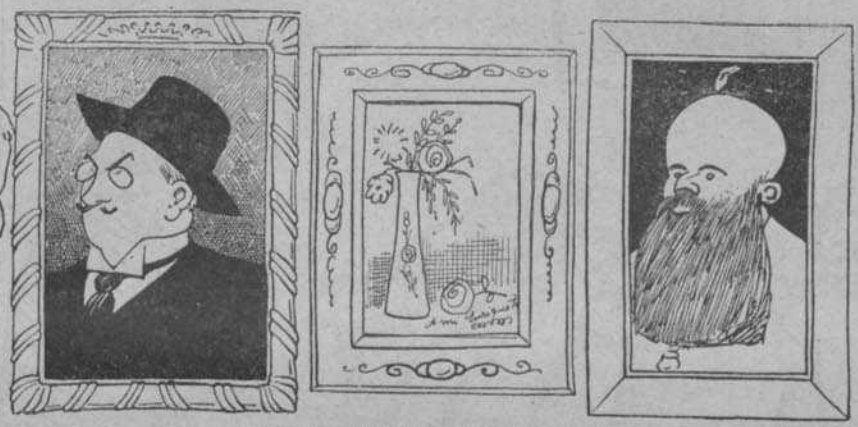
—*¡Ritorna vincitor!*—¡Ja ho crec!

La vèu de l'hèroe era plena, un xic abaritonada, ab càlides infussions trastornadores. L'emetia sense planyers, com si llensés son tresor al poble que'l vegé neixer, ab una irreflexible ge-

TOT LO QUE SE SAB DEL DRAMA DEL CARRER DE PONENT

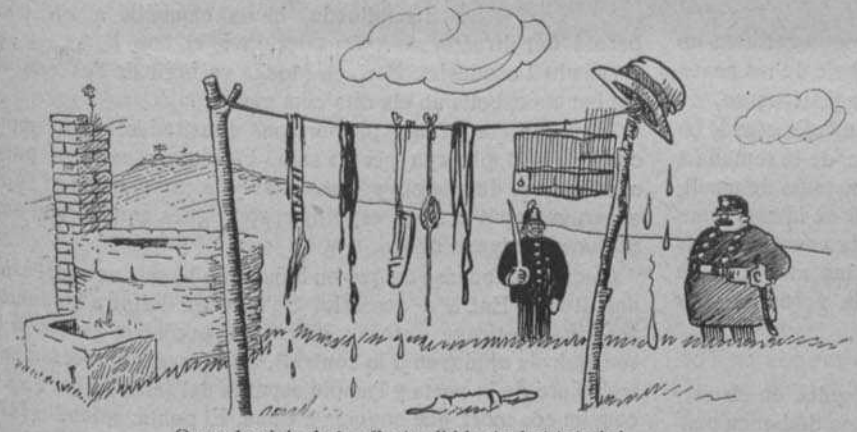
Que la nena Angeleta té catorze mares.

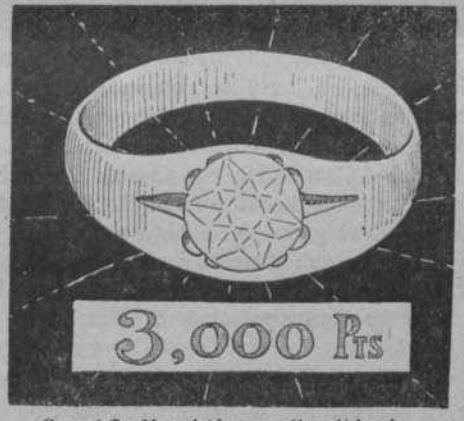
Que en Joan Pujaló ha pintat tres quadros.

Que actualment falten ja doscentes divuit criatures.

Que a la cinia de les Corts s'hi ha trobat tot això.

Que el Sr. Vaqué té un anell molt bonic.

Y que, fins ara, els unics que han treballat ab exit són aquets.

El cicerone:—Aquí tenen, senyors, un veritable autògrafo d'en Victor Hugo.
Els turistes:—¡Recristina! ¡Això es estupendo!... ¡Quin home!...

nerositat que podia esserli fatal. Se donava als seus germans ab tota la potencia dels seus pulmons, ab tota la tensió de les seves cordes bucals, ab perill de rompreles, de congestionarse, de morir reventat com una cigala. El public retenia l'alè, com si en Moska fos un sonambul que caminés pel rafec de la teulada a cent metres d'alsaria. Un cop passats aquets instants de perill, retrunyia un aplaudiment formidable. Y al final de la representació... no ho volgueu pas sapiguer. La pols, la venerable pols del vell teatre, que romania apaciblement en les motllures de cartró endaurat feia molts anys, sigué aixecada y revolta per aquell oratge d'entusiasme.

***

L'empresari mantingué *Aida* tres jorns seguits en els cartells. El quart en Moska cantà *Carmen*. Fou una diabòlica pensada de la contralt, pera qui en Moska sentia una inclinació fatalíssima. Alguns intims del tenor feien discretes y atinades observacions. La resistencia humana té certs limits. Però'l mestre de cant, el descobridor y cizellador d'aquell diamant liric, responia a l'observació ab un somrís de malicia.

—En Moska es prou *home* pera resistir totes, *absolutament totes*—subratllava ell—les exigencies de la contralt. ¡Ja's veurà!—

En la *taquilla* aquella nit hi hagué empentes y cops de puny pera haure localitats; mancaren ganivets pera anar a ganivetades.

No's tractava sols d'oir la vèu d'en Moska. Havia conegut la nova del duel original entre la diabòlica cantant, experta en lluites de tota mena, y el jove y noble Radamés de les nits passades. ¿Era possible l'extenuació d'en Moska?

Heusaquí l'interessant problema.

L'obra d'en Bizet comensà ab empenta. Desde les primeres parts fins a l'ultim aprenent de l'orquesta, animats pels exits d'ahir y paladejant a l'avens aquella gloria que, si be era pera'l tenor, els ubriagava també an ells, com un bon vi trasbalsat a frec de nassos, posaven coratge y foc en la seva tasca.

La contralt extremava les seves facultats. Flexible, insinuant, traidora, blincava el cos com una serp, emetia la vèu com una tortra y mirava ab uns ulls tot picardia. Ell se deixava encisar, gemegant d'amor, dintre la roba escaienta de militar espanyol.

Els espectadors parlaven ja de que enlloc del món s'havia vist una cosa tan *grossa* com aquella.

Així's arribà el *duo* del segon acte. Era l'instant en que *Carmen,* lassa de ballar y tocar les castanyoles, completava la seva obra de seducció tavernaria, asseguda en la cadira de bogues.

—*La fiore che un giorno tu...*—fins aquí la vèu del tenor tenia tota la veladura propia del que s'insinúa emocionat y's juga l'honor per una dòna perversa; però després... després la vèu li fallà de sobte. Fou com si un tel s'hagués interposat a la gorja del tenor. S'oía la vibració sorda d'aquell tel, però no s'oía res més. Tots els espectadors estossegaren a-l'hora, ab aqueixa ignocenta aprensió de que, quan un estossega, el canyó del vef's desembossa. En Moska's posà les mans al pit, després a la gorja, després al cap. Després picà de peus. L'orquesta, disciplinada, havia emmudit a un cop de batuta del director. —*Ánimo*—cridava el bon home, dret, en l'escambell orquestal. Però en Moska va fugir de l'escena, esbullantse els cabells ab els dits com garfis.

El conflicte prenia proporcions inusitades. Una immensa consternació planava per la sala. El mateix ambient pareixia condensarse de tristor y d'ansietat. La contralt, ab el cap jup, esperava que a la seva espatlla reaparegués aquella vèu amorosa que s'havia estingit.

Quan va adonarse de que en Moska no hi era, se redressà com una lleona. Entrà a cercarlo. Se'ls vegé lluitar a la porta del *foro*. Ella estirava enfòra y ell resistia endintre, però dèu brassos amicals ajudaven a la contralt. S'oviraven perfectament entre'l marc de la porta y l'ampla espatlla del tenor. Aquet va eixir com un cos mort que segueix d'esma. El public aplaudia furient, aplaudia ab l'ànima y ab les mans. Era impossible que'l jove tenor naufragués en les aigües patries, en el propi bressol, entre'ls germans, ab el cap rublert de gloria fresca del dia abans.

La contralt plorava y ell també. Els donaren temps de plorar. Aprofitaren l'espera pera donar consells al tenor; de tots indrets eixien consellers. —Que canti a mitja vèu,—clamava un. —Que gesticuli tan sols,—cridava un altre. —Deixeulo reposar; que prengui quelcom,—afegien els demés ab provinciana bonhomia. El mestre, serè com un capità de barco que desitja ferse oir entre la tràgica confusió, ab la mà a la boca, a manera de tornaveu, també hi deia la seva.

Entre tant en Moska's revenia: ab el pit enfòra probava de pendre vent, y la contralt, ab les mans d'ell entre les seves, el sacudia pera donarli coratge.

Y va cantar en Moska, va cantar, després de dues temptatives fallides, que varen aixecar un bruel d'esperansa en la multitut; va cantar ab el rogall de l'home enamorat, ab vèu menjada

d'emoció, com deu cantarse a frec de la dòna sensual, irresistible, que'ns porta al crim, a la miseria y a la mort.

Els conciutadans d'en Moska el sentien apenes, però sentien el drama de gelosia y fatalisme que's desenrotllava aquella nit. Acabada l'obra, una memorable ovació caigué sobre'l fracassat. El tenor, en escena, agrait d'aquell perdó solemne de tot un poble, caigué en una incontinencia efusiva, com mai s'es vist a les taules. Abrassava a tothom inconsideradament. A la platea succeia lo mateix: els amics del tenor, impacients, havien caigut sobre la familia d'en Moska, y, en la penombra d'un prosceni, repartien abrassades en un oblit absolut de condicions y sexes.

En tots els palcos voleiaven mocadors; en cada un hi havia una llagrimeta. L'explossió sentimental se feu gairebé inacabable.

Y els vells diuen que *Carmen* com aquella no's tornarà a veure mai més en cap teatre de la terra.

P. BERTRANA

GENT DE PALADAR

—¡Quin dúo, eh?
—Sí, sí, es admirable; però jo més m'estimaria que haguessin fet *La secuestradora de niños*.

UN HOME DESGRACIAT

Ho es, indubtablement, el senyor P. G. Maristany, Comte de Lavern, flamant aristòcrata y vinater dels més coneguts.

Quan el bon senyor no era més que un industrial acabalat, protector de les arts y les industries, representava a les Corts el districte electoral de Mataró. El senyor P. G. Maristany es un home cerimoniós, complidor y atent ab tothom, qualitats que li permeten *fer cap en tots els rengles*, sumarse a tots els partits y compartir totes les opinions. S'afegeix que es, además, dels pocs homes que mai tenen un no pera ningú, circumstancia, aquesta, que, particular y públicament, li permet esser ben vist a tot arreu.

Aquesta elasticitat de criteri—aquet dinamisme (?) politic,—es lo que porta al senyor P. G. Maristany de victoria en victoria; lo que en el terrer politic li ha permès passar de soci de número a diputat, y de senzill particular a Comte de Lavern, en l'ordre social.

Pera premiar aquesta afabilitat seva tan alabada, es per lo que en Canalejas determinà incorporarlo al cos de la noblesa. El senyor P. G. Maristany se mostrà fondament emocionat al rebre la nova. El vinater, l'industrial, esdevenia en un moment noble... tan noble com pugui esserho el més ranci y encartronat.

La concessió del Comtat imposava al diputat a Corts, a l'home public, un petit sacrifici. En virtut de no sabem quins estranys preceptes, estava el senyor P. G. Maristany en el cas de renunciar a la seva representació en Corts al conferírseli el blasó. Com era de preveure, no s'hi pensà l'home poc ni molt.—¿Me demanen l'acta?—se digué;—aquí va l'acta si, com diuen, en el cambi no hi perdo. —Complerts els tramits de rigor, després dels formulismes imprescindibles, pot tornar a jugar—li contestaren. —¿Es dir que puc esser Comte y diputat a l'hora? —En el cas de que tal sigui la voluntat del districte, sí, senyor.—

La cara del senyor P. G. Maristany s'illuminà, al saberho. La joia reflectí en els seus ulls.—¡Comte y diputat a la vegada!—se deia interiorment...—¡Quin paper més lluit el que d'ara en avant faré a Madrid!—

Perquè s'ha de tenir present, principalment, que'l senyor P. G. Maristany donava per descomptat el seu triomf electoral. Al districte, més que al districte, a Catalunya, per tot Espanya, arreu del món, té com a particular, com a politic, com a aristòcrata y industrial, les simpaties que a Barcelona disfruta.

Ab aquet bagatge personal, inapreciable, tornà el senyor P. G. Maristany al districte de Mataró. Al veure'l el reberen els electors ab els brassos oberts. Al més indiferent li espurnejaren y tot els ulls. El Comte demanà novament els sufragis. No li calgué parlar gaire pera obtenirlos. La promoció de que acabava d'esser objecte, la distinció que'l Govern acabava de otorgarli, hauria decidit als més tossuts, en el cas de que entre'ls noms que formen el cens electoral hi hagués hagut algú capas de dubtar.

El senyor P. G. Maristany vegé com se'l proclamava per l'article 29. Al districte no hi hagué lluita. Tractantse d'un home com ell, ¡pobre del contrincant que s'hagués arriscat!

Y ara, quan tots estavem contents, quan més felisses ens les prometiem, quan esperavem sentir la veu del senyor P. G. Maristany retrunyir de nou al Congrés, resulta que l'elecció no es vàlida, segons diuen, y que li prenen l'acta, valentse de no sabem quines martingales y excuses de caracter legal...

Se diu que altre cop hi haurà eleccions al districte de Mataró, y que'l diputat serà aquesta vegada el senyor Sagredo, que reuneix, entre altres, la condició estimable d'estar casat ab una filla d'en Weyler.

El senyor Maristany se mostra, desde que ho ha sapigut, extremadament apesarat... La seva fesomia no es la d'abans... El seu posat es trist, concirós...

—¿Què he fet perquè aixís se'm tracti?—pregunta desconsolat als seus intims. Y ningú sab què respòndreli.

Al senyor P. G. Maristany li sobra, com sempre, la raó.

Tant, que particularment y en favor seu estem nosaltres disposats a escriure an en Canalejas, cantantli y tot les quaranta, en el cas de que en aquest assumpte's fassi el pagès.

El senyor P. G. Maristany no mereix aquet disgust.

X.

GAZETILLES

*El glosador, avui, no farà més que reproduhir tres o quatre gazetilles d'*El Defensor de Albacete, *del dia 2 de Mars d'enguany, y si aquestes gazetilles no expliquen, sense retòriques, l'estat d'una població de la nostra estimada Espanya, es que no sabem de lletra.*

Aquí en và una:

«NOTA DEL DÍA:

»*Los labradores de esta provincia, se quejan, y con razón, de la pertinaz sequía que padecemos.*»

Lo que vol dir que pateixen de sequetat.

Segona:

«*Hoy ha comenzado en la provincia, la recaudación del trimestre.*»

Hi ha sequetat y han de pagar.

Seguim:

«*En el expreso de esta tarde ha pasado, con dirección á Madrid, el ex-alcalde de Valencia.*»

Ha pasado! *Ningú s'hi atura!*

Y per fi:

«*Mañana darà comienzo la clasificación de soldados del actual reemplazo.*»

Y per més fi:

«*En el hospital existían hoy 111 enfermos.*»

Y prou... Tot això en el mateix número!

Una ciutat que en un sol dia no hi plou d'un modo pertinaz, *y cobren la contribució, encara que no hi hagi plogut, també d'un modo* pertinaz, *y la gent passa sense aturarshi, y quinten els joves y hi ha tants malalts, es una ciutat molt trista, y per forsa ha d'esser espanyola!*

El Defensor de Albacete, *ab tres o quatre gazetilles, com hem dit al comensament, descriu millor la nostra terra que en Théophile Gautier en cinc centes planes!*

XARAU

Cansats de naixensa

Un que's miri desde certa alsaria la vida intelectual barcelonina, pateix una dolorosa impressió. Lo que's veu es una plana més llisa que una taula de billar, sense un relleu que cridi l'atenció, sense una estridencia que fassi detenir la mirada a un punt determinat.

Si un posseeix uns bons *gemelos,* podrà notar que hi ha qui fa alguna cosa; però, com si les idees fossin barres de ferro de cent kilos, veureu ab pena que'ls que treballen ab prou feines poden alsarles un pam de terra; suen, esbufeguen, y quan han lograt fer perdre terra a una pensada una miqueta original, ja ho abandonen, aclaparats pel cansament.

Es tanta la debilitat dels que's dediquen, per les bèsses o per presumpció, a fer vida intelectual, que'ls que caminen drets ho logren arrambantse d'espatlles un ab altre y sostenintse mutuament.

Alguns, ab més bona voluntat que seny, creient que la quantitat pot suplir a la qualitat, van treient de l'obscuritat en que modestament treballen als aprenents ben intencionats, y, portantlos a una feina superior encara a les seves tendres forses, els malgasten llastimosament. Y quants més són a treballar, més igual se fa la feina, y apareix més monòtona y desesperant aquella superficie llisa com un panyo de billar.

VIDRIMS

ELDORADO.—Del delicadissim poema *L'estiuet de Sant Martí* n'ha arranjat l'Apeles Mestres una senzilla obreta en tres actes.

Una noia, pubilla del Mas Vila, té divuit anys y està malalta d'amor. Don Josep Maria, metge que và a visitarla, troba en la tendre criatureta tots els encants, y encara que porta al damunt seixanta anys, el seu cor es jove y somnia futurs dies felissos en companyia de la pubilla del Mas Vila. Es l'estiuet de Sant Martí de la seva vida.

Un dia's lleva alegre y ditxós; li sembla que les coses riuen a son entorn; ho troba tot hermós; aquet es el dia que'l destí li ha triat pera declarar la passió que l'encen a la noia. Puja al Mas Vila y el troba de festa, enterantse, allavors, que la malaltia de la noia l'ha curada, més que les seves medecines, la satisfacció de veure realisats sos desitjos. Li fan coneixer al que ha d'esser marit de la que ell en somnis s'havia forjat que seria seva, y el pobre don Josep Maria se'n torna al poble, sense que ningú se n'adongui, ab les llàgrimes que li rodolen cara avall.

D'aquet senzill idili, l'Apeles Mestres, quines condicions de poeta han sigut sempre y per tothom reconegudes, n'ha fet tres actes. Potser tres actes son masses; l'acció resulta una mica diluída, y si no fos per lo bellament parlada que es l'obra, seria en alguns passatges un xic pesada. Sortosament la salven, com diem, els hermosos parlaments dels personatges, que en alguns moments, com en l'escena del tercer acte, ont don Josep insinúa a la pubilla del Mas Vila son amor, són d'una intensa emoció poètica.

CHAUFFEUR AVANSAT

—En els paíssos moderns, com els Estats Units, els autos tenen dret a marxar a 80 per hora. Aquí sempre troben que marxem massa depressa, y no més anem a 20. ¡Vès si hem de corre pera posarnos a l'altura dels yankis!

L'obra estigué ben presentada y l'interpretaren be, tots, sense excepció.

Pera demà, dissabte, està anunciada l'estrena de l'obra en tres actes, d'en Morató, *El tresor*.

TÍVOLI. — Una altra obreta del *género chico* ensopegada. *El príncipe casto*, de l'Arniches y en García Alvarez, ab música d'en Quinito Valverde.

En l'obra hi abunden els xistos de tots colors, els balls de totes menes, y, encara que l'argument no es nou, entreté agradablement y fa passar l'estona.

En el «Tívoli» presentaren l'obra molt bé, distingintshi la Arrieta, la Montoro y els germans Fernández.

Ab *El príncipe casto* y *Anita la risueña* aniran a tot arreu.

NOVEDADES. — La Pino, ab alegria de tots els seus admiradors, ha perllongat per uns dies la seva estada a Barcelona.

El dia del seu benefici va fernos, ab una gracia inimitable, *Divorciémonos*, guanyantse grosses ovacions, a l'acabarse els actes, de la gran gentada que omplia el teatre.

Continuem fent vots pera que li fugi del cap el disbarat de retirarse de l'escena.

LICEO. — El senyor Casanovas ha retornat d'Italia, portant un quadro de cantants ben complert, y anunciantnos un repertori d'òperes pera tots els gustos.

L'inauguració de la temporada està ficsada pera'l dia 7 del proxim Abril.

APOLO. — Darrerament s'ha estrenat en aquet teatre l'episodi dramatic en un acte *El señor de horca y cuchillo*. Se tracta d'una nova producció de don August Fochs Arbós, aplaudida ab justicia pel nombrós public que concorre an aquet popular teatre.

JUSTA LAMENTACIÓ

—¡Ja ho veus, noi, en què ha vingut a parar la meva diada!... Regalos, obsequis, *juergas*... y ni un acte de devoció al sant!...

El passat dissabte, y rendint tribut a l'actualitat, disposà l'empresa l'estrena d'una obra basada en el segrestament de la nena Tereseta Guitart. Se titula *La niña secuestrada* y l'escrigué el periodista Alfred Pallardó.

Les senyores Puchol, Guitart y Rodríguez, y els senyors Rojas, Perelló, Carnicero, Sanchiz y Delor, tingueren ocasió de ferse aplaudir una vegada més ab el drama del senyor Pallardó, que, si no altre, ha tingut el merit d'esser oportú.

Pera demà anuncien els cartells l'estrena del drama en set actes y nou quadros *La reina màrtir*, original dels nostres bons amics els senyors Artís Balaguer (J.) y Biscamps.

No cal dir si els desitgem de debò l'acert y els aplaudiments que han conquistat ja altres vegades.

Els ulls de Circe

¡Còm es bell parlar y recordar, quan els sentits reposen fadigats d'intensissims plaers, Circe estimada!

S'hi troba en aquestes converses una mena de voluntat més aguda que l'altra, encara...

Parlem, Circe; parlem ab les parpelles baixes, que de les coses no poguem veure'n més que'ls colors; parlem lentament, ab vèu reposada, y assaborim les imatges ab tanta religiositat com hem posat en assaborirho.

Dèixem acariciar la teva mà..., no més la teva mà flonja, y díguem, Circe estimada, per què quan jo t'estrenyo en els meus brassos els teus ulls esdevenen més grans, més ficsos, més clars, y díguem també, Circe, si a l'esguardar els llacs silenciosos t'ha vingut mai l'intenció perversa de torbar la seva quietut misteriosa; que jo, Circe estimada, y perdónem, si tot besante veig a la vora dels meus els teus ulls profonds, me sento el desitg crudel de reventarte'ls ab una agulla...

FLORENTÍ

ESQUELLOTS

ENTRE les diferentes persones que han declarat en la causa que se segueix a l'Enriqueta Martí, n'hi ha una de la qual en dona un estimat confrare la següent interessantíssima referencia:

«Gertrudis Revoltós, modista de la calle de Cortes, quien confeccionó en Agosto último á Enriqueta... elegantes blusas y *trajes de secuestradora*.»

Aquí sí que en rigor no hi cab altra cosa que aquell conegut comentari: *Ni una palabra más*.

Perquè si, com se veu, resulta probat que l'Enriqueta tenia trajos de *secuestradora*, ¿què més se necessita pera compendre quin era l'ofici de la misteriosa veïna del carrer de Ponent?

□

SÓN varis els lectors que aquets dies ens han fet la mateixa pregunta:

«¿En què quedem? Sant Josep ¿es festa o no es festa?»

L'EDUCACIÓ DE LA DONA

—¿Còm dius que se'n diu d'aquesta assignatura?
—Art de fer ballar als homes.

Velsaquí la nostra resposta:

Ajustantse a un *breu* del Papa, que suprimia determinats dies festius, va publicar el Govern el passat Desembre un decret, qual article segon deia, en sustancia, així:

«En lo sucesivo, serán y se tendrán como laborables los días de Corpus Christi, Purificación de Nuestra Señora, Anunciación, Natividad de la Virgen, San José, Santiago y los de los Santos Patrones...»

Ara bé; a conseqüencia de les moltes reclamacions a que aquet decret va donar lloc, el Papa s'ha repensat y, deixant ferma la supressió de totes les demés festes anteriorment expressades, ha publicat fa poc un altre *breu* restablint les festivitats de Sant Josep y del Corpus.

De manera que, segons el director suprem del tinglado, aquets dos dies tornen a ser festa.

Això es tot quant podem comunicar als amables lectors que'ns han fet l'honor de preguntarnos sobre tan trascendental assumpte.

□

JA ho saben que va de serio?
Que van a treure els destorbs
que embrassen la via pública?
Bancs, fanals, lletreros, tot!
Que'l que passa a Barcelona
no passa en lloc més del món,
y que nets, carrers y plasses,
veurem a no trigar molt?
Doncs, si ho saben, no se'n riguin,
que va de serio, senyors!
Una cosa, faltaria:
posats a treure destorbs,
¿no fora bo que's treguessin
tres o quatre regidors

d'aquets que, quan no destorben,
fan una cosa pitjor?

□

TIRA peixet!...

Segons resulta del escrutini general verificat l'altre dijous al Palau de Justicia, en les eleccions d'un diputat a Corts celebrades el dia 3 del corrent en el districte de Castelltersol, nostre estimat amic el reputat escenograf Olaguer Junyent va tenir un vot.

—¡Gran cosa!—diran, tal vegada, vostès:—Un vot!... ¿Y què es un vot?

A primera vista sembla que no es res, però, reflexionades les coses serenament, la significació d'aquet vot pren un relleu considerable.

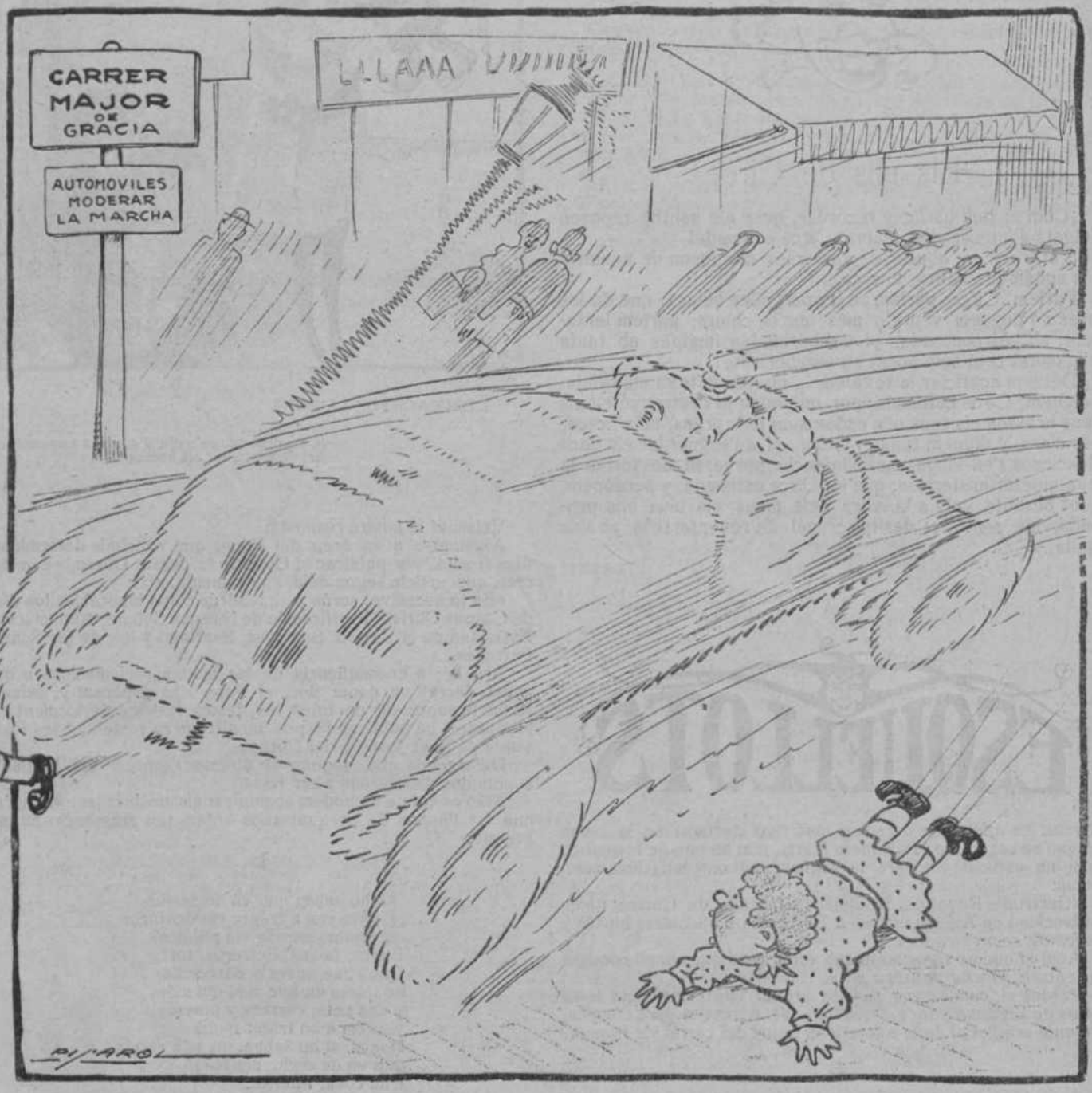
Hi ha que tenir en compte que'l nostre bon amic no va fer treballs electorals, ni va donar mitings, ni organisà comitès, ni nomenà interventors, ni publicà manifestos, ni's gastà en l'elecció ni un maleít centim. Afegeixi's an això que al seu enfront, armat ab totes les armes y ab tots els prestigis, hi tenia un contrincant de tanta forsa com en Francisco Cambó.

Y, no obstant, hi hagué un elector que pensà ab ell y, espontàniament, gratuitament, desinteressadament, li donà el seu sufragi.

¿Hi ha cap politic, ni sisquera entre'ls de primera fila, que pugui dir altre tant?

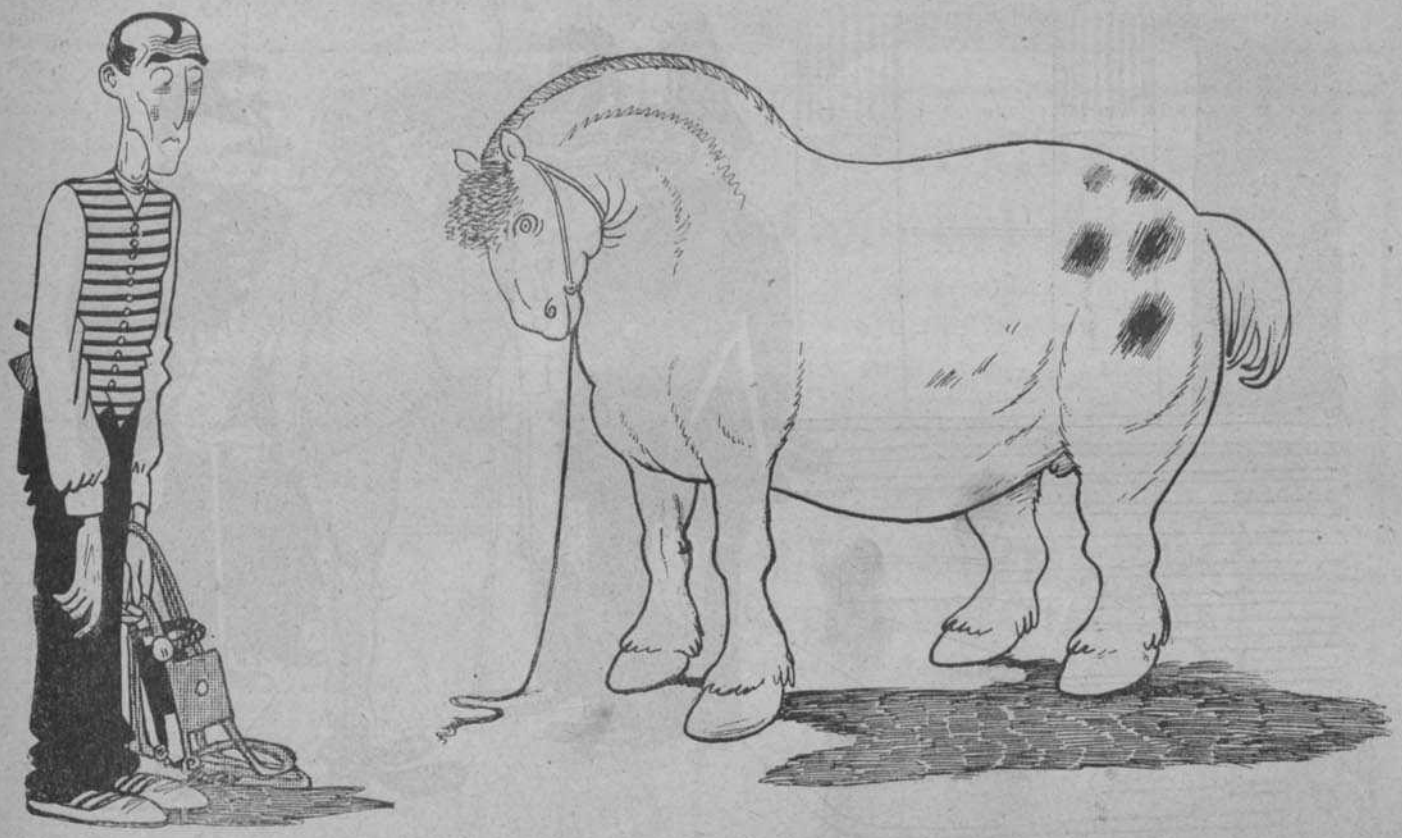
□

AIXÒ del *Dactilumbellum*
(que vol dir guerra de dits),
un deportista assegura
ser un sport tan antic

FILOSOFIES AUTOMOBILISTES

—Marxem no més a 20, y matem tota la mainada... Si anessim a la màxima, ¡bona nit, humanitat barcelonina!...

CONSEQÜENCIES DE LA VAGA DELS COTXEROS

—Vetaquí!... El penco s'engreixa, però jo m'estic emmagrint.

que'ls romans ja'l practicaven
per lo noble y distingit,
ja que tot el joc estriba
en saber fer corre'ls dits.
Aquet joc, que ara's proposen
ressucitâ'ls Clubs d'aquí,
no creiem que mai el juguin
ab la trassa dels antics,
però sí que, a Barcelona,
tindrà campions decidits.

□

Un lliri entre esbarzers.

Firmat pel incansable filantrop don Francisco Puig y Alfonso, el distingit metge don Guillem López y el notable sociòleg y economista don Frederic Rahola, acaba de publicarse un «Anteprojecte d'extinció de la vagancia local» que'ls havia sigut encarregat per la Junta Provincial de Protecció a l'Infancia, de Barcelona.

Aquet treball, molt meditat y escrit ab veritable coneixement del assumpte, conté en breus pàgines un cúmul de bellíssimes idees y marca una orientació segura, pràctica y generosa, pera arribar a la solució del problema de la vagancia y la mendicitat.

Lo sensible es que, a pesar de l'importancia que indubtablement té el projecte dels tres citats benemerits patricis, la premsa el deixarà, probablement, a recó o li dedicarà tan sols quatre paraules banals, de mera cortesia.

Y's comprèn.

Els diaris no poden destorbarshi avui ab aquestes «insignificancies». Estan massa ocupats en transmetre als seus lectors les últimes «sensacionals declaracions» de la *secuestradora de niños* y en explicalshi quants gats morts y quantes sabates velles s'han tret, ara com ara, de la famosa cinia de Les Corts.

Per xò ens llueix tant el pèl.

Y per xò tan sovint els extrangers ens el prenen.

□

S'ha citat molt aquets dies, en un sentit un xic ironic, aquella frase d'en Cervantes: *Barcelona, archivo de la cortesía...*

¿A sant de què s'ha evocat aquet record?

Sembla que, procedent d'Alcañiz y atret per les noticies que allí circulaven sobre la qüestió de les criatures desaparegudes, va venir a Barcelona un matrimoni al qui, anys enrera, li sigué robada una nena.

Però, heusaquí que als pocs dies de trobarse entre nosaltres, els dos forasters se presenten al arcalde, participantli que estan faltats de recursos y no saben còm viure ni aont hostatjarse. Y el senyor Sostres, fentlos acompanyar per un guardia, els envia al Asil de Pobres del Park.

**

Això es lo que als citadors d'en Cervantes els ha tret de pollaguera.

—¿Aont s'ha vist—diuen—tamanya grosseria?... ¡Enviar al Asil de Pobres a uns *pobres* veíns d'Alcañiz!...

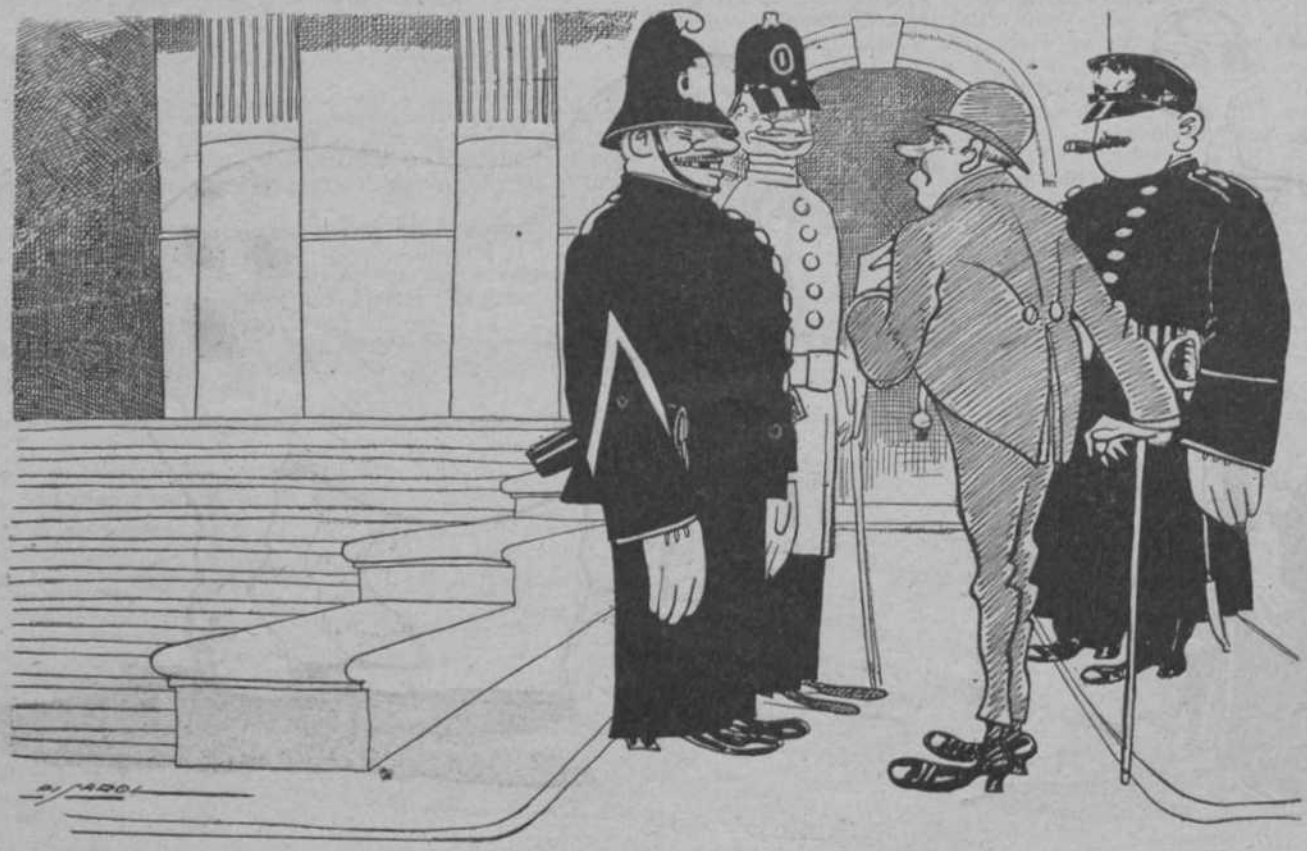
Efectivament, l'arcalde, en aquesta ocasió, no ha sapigut posarse a l'altura de les circumstancies.

Essent qüestió d'una parella que, més o menos important, desempenya un paper en el *drama del carrer de Ponent*, l'havia d'haver enviada al Hotel de les Quatre Nacions.

Y fins, un mitg dia, en companyia d'uns quants concejals, podia haver dut als d'Alcañiz a Moncada, en automobil, pera que's passegessin un xic y, tot contemplant aquelles instalacions, —que ara potser hauran de pararse per falta de carbó—s'enteressin de còm se menja y còm se beu, a costes de la Pubilla, en aquell deliciós paratge.

□

Una pregunta: ¿Què pensen,
què fan aquets regidors?
¿Que potser ja no's recorden
que a Moncada hi han uns pous
d'aigua fresca y cristallina,
y un Aqüeducte famós,
y unes màquines que's paren
perquè no tenen carbó,
y unes carboneres buides,
lo que's diu buides del tot,
no per qüestió de la vaga,

A RIU REVOLT...

—Vinc a veure si'l senyor jutge'm donarà un nen...
—¿Que n'hi han robat algun?
—No! .. Mai n'he tingut cap; però ab el bullit de criatures perdudes y trobades que hi ha avui dia, molt serà que no'n resulti una de sobrant.

sinó per altra qüestió?
Especialment, la pregunta,
la fem als nous regidors.
¿Còm no han pres a hores d'ara
una determinació
d'aquelles que van fer cèlebres
an els seus antecessors?
Ja que's tracta de Moncada,
si val la nostra opinió,
lo més practic, lo més llogic
y més convenient de tot,
es que vagi a l'Aqüeducte
una forta comissió
ben activa y ben nombrosa
—com més nombrosa millor,—
y an allí, de sobre-taula,
resolgui lo del carbó.

□

ARA, ara ho sabrem tot.

El concejal-jardiner o jardiner-concejal senyor Coll, ha entregat al arcalde una memoria sobre la poda del arbrat public de Barcelona.

Ab veritable impaciencia esperem veure quins arguments esgrimirà el conseqüent agricultor lerrouxista pera demostrarnos que'ls platans estan més bé y fan més goig convertits en pals que no pas mantinguts en forma d'arbres.

Si'l senyor Coll logra fer entendre als barcelonins que ell es l'únic que té raó y tots els demés estan equivocats, adquirirà el dret de posar a la porta del seu establiment un lletrero que digui així:

JAIME COLL

JARDINERO, ARBORICULTOR Y FABRICANTE DE MILAGROS

***

Com ja suposarà el lector, nosaltres, al present, no'n sabem encara res de la tal memoria; però un que l'ha tinguda a les mans y l'ha olorada, ens assegura que fa farum d'iglesia.

¿Serà potser que en la seva redacció hi ha intervingut algun capellà?...

Tindria gracia, tractantse d'un regidor que figura en la host rrradical que capitaneja don Alacandro!...

CUPÓ-OBSEQUI

als llegidors de

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Presentant aquest cupó a l'Administració de L'ESQUELLA —Rambla del Mitg, 20,—s'entregará un exemplar de la famosa novela d'en **Carles Reyles**

LA RAZA DE CAÍN

Un volum de 440 planes, luxosament impreses.
El preu d'aquesta famosa obra es de 4 pessetes.
Pera'ls llegidors de L'ESQUELLA **UNA PESSETA.**
Caduca'l 30 d'aquet mes.

No hi ha necessitat de tallar el cupó; basta presentar L'ESQUELLA pera inutilisarlo ab un sello de l'Administració.

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

OBRES DE C. GUMÁ

Fruyta del temps.—Colécció de poesías, formant quatre tomets titolats: *Fruyta amarga, Fruyta verda, Fruyta agre-dolsa* y *Fruyta madura:* segona edició, ilustrada. Cada tomet 0'50 de pesseta, tots junts. . 2
L' amor, lo matrimoni y 'l divorci . . . . . 0'50
Del bressol al cementiri. . . . . . 0'50
Buscant la felicitat. . . . . . 0'50
Petóns y pessichs. . . . . . 0'50
Barcelona en camisa. . . . . . 0'50
Lo dèu del sigle. . . . . . 0'50
¿Home ó dona? . . . . . 0'50
La dona nua (*¡Moralment!*). . . . . 0'50
Tipos y topos (*Colecció de retratos*). . . . . 0'50
¡Guerra al cólera! *Instruccións pera combátrel* . . 0'25
Cia y catalá. *Lliçons de gramática parda.* . . . . 0'50
Don Quijote de Vallcarca. . . . . . 0'50
¡Ecce-Homo! Monólech en un acte y en vers.. . . 0'50
Mil y un pensaments.—Colecció de máximas y sentencias.—Un tomo de unas 100 páginas. 1
Lo Rosari de l' Aurora.—Album humoristich, ab caricaturas . . . . . 0'50
Filomena.—Viatje de recreo al interior d' una dona. 0'50
Lo cólera y la miseria, y una carta al Dr. Ferrán. . 0'50
Sobre las donas.—Polémica entre *C. Gumá* y *Fantastich.* . . . . . 0'50
Gos y gat.—Juguet cómich en un acte y en vers. . . 1
Vuyts y nous.—Ab lo *retrato* del autor. . . . . 0'50
Un cap-mas.—Juguet cómich en un acte y en vers. . 1
20 minuts de broma.—Un tomet que conté dos monólechs representables, titolats: *¡Tres micos!* y *Un cessant* . . . . . 0'50
Lo pot de la confitura.—Colecció de poesías. . . 0'50
La Exposició Universal.—Humorada agre-dolsa. . 0'50
Cura de cristiá.—Juguet cómich en un acte y en vers 1
Guía cómica de la Exposició Universal.—Un tomo de 100 páginas, ab un plano y varios dibuixos. 1
L' amor es cego.—Juguet cómich en un acte y en vers 1
Cansóns de la flamarada.—Un tomo de 128 páginas. 1
Una casa de dispesas.—Juguet cómich en un acte.. 1
La primera nit.—*(Impresións de un nuvi).* . . . . 0'50
Lo dia que 'm vaig casar.—*(Impresións de una nuvia).* . . . . . 0'50
Ensenyansa superior.—Juguet cómich en un acte . 1
Drapets al sol.—Escándol humoristich, ilustrat.. . 0'50
Quinze dias á la lluna.—Gatada en vers, ilustrada . 0'50
Ni la teva ni la meva.—Comedia en 3 actes y en vers 2
Un viatje de nuvis.—Humorada en vers, ilustrada. . 0'50
¿Quina dona vol vosté?—Humorada en vers, ilust.ª 0'50
Lo primer dia.—Juguet cómich lírich, en un acte. . 1
Art de festejar.—Catecisme amorós, en vers, ilustrat per M. Moliné. . . . . 0'50
Guia del conquistador.—2.ª part del *Art de festejar.* 0'50
¿Colón ó Carnestoltas?—Ensarronada cómica municipal, ilustració de M. Moliné. . . . . 0'50
¡Abaix lo existent!—Disbarat cómich en un acte. . 1
Lo Marqués de Carquinyoli.—Juguet cómich en un acte 1
Una aventura de amor.—Ilustrada per M. Moliné. . 0'50
Pelegrins á Roma.—Viatje bufo-trágich en vers, ilustrat . . . . . 0'50
¿Per qué no 's casan los homes?—Humorada en vers, ilustrada . . . . . 0'50
¿Per qué no 's casan las donas?—Humorada en vers, ilustrada . . . . . 0'50
¡Jesús María Joseph!—Juguet cómich en un acte. . 1
La salsa del amor. . . . . . 0'50
Lo món per un forat.—Humorada en vers, ilustrada. . . . . 0'50
¿Cóm se pesca un marit?—Humorada en vers, ilustrada. . . . . 0'50
De la Rambla á la manigua.—Aventuras d' un reservista, ilustradas. . . . . 0'50
Blanchs y negres, ó la qüestió de Cuba, ilustrada. 0'50
Un casament á proba.—Humorada en vers, ilustrada. . . . . 0'50
La senyora de tothom.—Humorada en vers. . . . 0'50
Lo llibre de las cent veritats.—Edició ilustrada. . 0'50
El pecat de Eva.—Humorada en vers, ilustrada . . 0'50
Agencia de matrimonis.—Humorada en vers, ilustrada. . . . . 0'50
Entre faldillas y pantalóns.—Humorada en vers, ilustrada. . . . . 0'50
Sota la parra.—Colecció de cantars . . . . . 0'50

Los cent Conceyls del Conceyl de Cent

escrits de mà de

FRA FELIU PIU DE SANT GUIU

canonge de la Seu, ab altres màximes e veritats que shi enclohuen e son en vers

Preu: 1 pesseta

LES CENT MILLORS POESIES DE LA LLENGUA CATALANA

Triades per E. MOLINÉ Y BRASÉS

Preu: 1 pesseta

Edició paper de fil. . Ptes. 6
» » Japó . . » 15

ALGO

- Colección de poesías de -

JOAQUÍN MARÍA BARTRINA

6.ª edición Ptas. 4

EL HOGAR Y EL TRATO SOCIAL

Arte de embellecer la vida

POR

LAURA GARCÍA DE GINER

Un tomo de 374 páginas en 8.º . . . . . Ptas. 4

GABRIEL ALOMAR **LA COLUMNA DE FOC**

Un tomo en 8.º : Ptas. 3

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no 's remet, además, un ral pera certificat. Als corresponsals se 'ls otorguen rebaixes.

UNA QUE NO HA ENTÉS L'ALCANS DE LA NOVA LLEI

—Endavant!... A més de servir als parroquians, aneu sempre carregada ab la cadira.